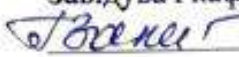

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

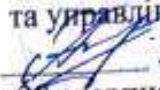
Завідувач кафедри, професор

 Галина ЗАПША

«28» серпня 2025 р.

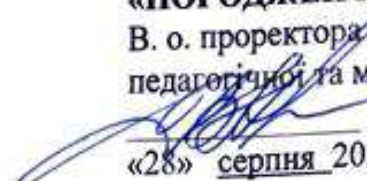
«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету економіки
та управління

 Аркадій ТОПОВ
«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В. о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи

 Вячеслав СЕДОВ
«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 02.8 УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>перший (бакалаврський) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>073 «Менеджмент»</u> (код та найменування спеціальності)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	<u>Менеджмент</u> (назва освітньої програми)
СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ	<u>Факультет економіки та управління</u> (факультет, інститут)

Робоча програма освітнього компонента «Управління інноваціями» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробники: Ірина НАЙДА, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту;

Надія РЕЗНІК, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Галина ЗАПША

Гарант освітньої програми Ганна ДІДУР

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність: 073 «Менеджмент»		
Модулів – 2	Освітня програма «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	7-8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень	30-год.	6 год / 2 год.
		Практичні, семінарські	
		28-год.	2 год/ 4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		62-год.	106 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	
		Вид контролю:	
Іспит	Іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить год:

для денної форми навчання – 58/62

для заочної форми навчання – 14/106

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Управління інноваціями» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Менеджмент» підготовки здобувачів першого рівня освіти ступеня «Бакалавр».

Передумовами для вивчення освітнього компоненту «Управління інноваціями» є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей за спеціальністю «Менеджмент», зокрема у сфері теорії організації, вступ до фаху, господарського та трудового права, управління персоналом, операційного менеджменту, стратегічного управління.

Метою вивчення освітнього компонента «Управління інноваціями» є формування теоретичних і прикладних знань у галузі управління інноваціями та особливості його здійснення суб'єктами господарювання в умовах ринкових відносин: організаційні форми інноваційної діяльності, управління інноваційним розвитком організації та інноваційним проектом, управління ризиками та державна підтримка інноваційної діяльності

Завданням викладання освітнього компонента є:

1. Сприяти формуванню системного уявлення про сутність, роль та механізми інновацій у розвитку сучасних організацій та економіки.
2. Сформувати знання теоретико-методологічних основ управління інноваційними процесами та вміння застосовувати їх у практичній діяльності.
3. Сприяти набуттю навичок розробки, впровадження та оцінювання ефективності інноваційних рішень для забезпечення конкурентоспроможності підприємств, у тому числі аграрного сектору.

Результатом вивчення освітнього компонента є оволодіння професійно-функціональними знаннями та вміннями:

здобувач повинен знати: сутність поняття управління інноваціями, особливості взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності; роль держави в регулюванні інноваційного процесу; організаційні форми інноваційної діяльності; особливості управління інноваційним розвитком організації, особливості управління інноваційним проектом, показники економічної ефективності інноваційних проектів;

здобувач повинен уміти: обґрунтовувати управлінські рішення в сфері інноваційної діяльності; підвищувати ефективність функціонування підприємства через впровадження інновацій; планувати, організовувати та контролювати інноваційну діяльність на підприємстві; стимулювати працівників до впровадження інновацій у свою діяльність; оцінювати ефективність інноваційних процесів

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Управління інноваціями» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 16. Здатність аналізувати економічний, інноваційний, маркетинговий та експортний потенціал підприємства та розробляти напрями і інструментарій його розвитку з урахуванням галузевих особливостей

СК 17. Здатність стратегічно мислити, формулювати бізнес-ідеї, управляти інвестиціями, організовувати власну підприємницьку діяльність в умовах ринкового ризику

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Управління інноваціями» є:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

ПРН 18. Демонструвати навички аналізу результативності функціонування системи управління підприємства, обґрунтування напрямів його перспективного розвитку з урахуванням галузевих особливостей.

ПРН 19. Демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо-го	у тому числі				усьо-го	у тому числі			
		лек	пр	інд	с.р		лек	пр	інд	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління інноваціями										
Тема 1. Сутність понять управління інноваціями	12	4	2	-	6	16	2	2	-	12
Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління	16	4	4	-	8	14	-	-		14
Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів	16	4	4	-	8	12	-	-	-	12
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	16	4	4	-	8	16	2		-	14
Разом за змістовим модулем 1	60	16	14	-	30	58	4	2	-	52
Змістовий модуль 2. Управління інноваційною діяльністю організації в аграрній сфері										
Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації в аграрній сфері	16	4	4	-	8	14	2	-	-	12
Тема 6. Управління інноваційним проектом в аграрній сфері	16	4	4	-	8	16	-	2	-	14
Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації в аграрній сфері	16	4	4	-	8	18	2	2	-	14
Тема 8. Управління інноваційним проектом в умовах невизначеності	12	2	2	-	8	14	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	60	14	14	-	32	62	4	4	-	54
Усього годин	120	30	28	-	62	120	8	6		106

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Тема 1. Сутність понять управління інноваціями

Поняття новація, нововведення та інновація. Класифікація та кодування інновацій. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Етапи інноваційного процесу. Життєвий цикл інновацій. Етапи життєвого циклу інновацій. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції в аграрній сфері. Специфіка інновацій у сільському господарстві: технологічні, біологічні, організаційні та соціальні аспекти.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Поняття і зміст управління інноваціями. Мета і завдання управління інноваціями. Предмет і принципи управління інноваціями. Функції управління інноваціями. Менеджери в інноваційній сфері. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності в аграрній сфері. Причини та джерела інноваційних ідей в аграрній сфері. Інноваційні напрями розвитку рослинництва: використання дронів, сенсорів, точного землеробства. Інновації у тваринництві: автоматизовані системи годівлі, ветеринарні біотехнології, селекційні методи. Цифрові інновації в аграрних підприємствах: застосування big data, супутникового моніторингу, штучного інтелекту для прогнозування врожайності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності.

Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності в аграрній секторі. Система державного регулювання інноваційної діяльності в аграрній секторі. Система стимулювання інноваційної діяльності в аграрній секторі. Зарубіжний досвід управління аграрними інноваціями та можливості його адаптації в Україні. Використання державних і міжнародних грантів для підтримки інноваційної діяльності аграрних підприємств у воєнний час.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження-виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».

Організація впровадження й трансферу наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності. Науково-

технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція і кооперація в галузі сучасних інформаційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації. Роль кооперативів та кластерів у поширенні аграрних інновацій.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації в аграрній сфері

Макроекономічні фактори управління інноваційним розвитком. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегії нововведень. Процес розробки інноваційної стратегії розвитку аграрного підприємства. Планування інноваційної діяльності в аграрній сфері. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності в аграрній сфері. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності в аграрній сфері.

Тема 6. Управління інноваційним проектом в аграрній сфері

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Класифікація інноваційних проектів в аграрній сфері. Принципи управління інноваційними проектами в аграрній сфері. Процес формування і реалізації інноваційного проекту в аграрній сфері. Фінансування інноваційного проекту. Особливості оцінки й відбору інноваційних проектів в аграрній сфері. Сутність і класифікація інноваційних ризиків в аграрній сфері.

Інноваційні проекти в рослинництві та тваринництві. Фінансування інноваційних аграрних проектів: державні програми підтримки, гранти ЄС, міжнародні інвестиції, аграрні кредити. Інноваційні підходи до зберігання, переробки та логістики аграрної продукції.

Тема 7. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації в аграрній сфері

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування.

Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів. Аналіз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів. Вплив війни на ефективність аграрних інновацій: проблеми логістики, зруйнованої інфраструктури, замінованих земель, зниження доступу до ринків збуту.

Тема 8. Управління інноваційним проектом в умовах невизначеності

Поняття невизначеності інноваційних процесів. Класифікація ризиків інноваційної діяльності аграрних підприємств у воєнний час. Характеристика інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Методи мінімізації ризиків при впровадженні інновацій у сільському господарстві в умовах війни. Вплив військових дій на логістику та збут продукції як фактор ризику для аграрних інноваційних проектів. Перспективи післявоєнного відновлення та адаптації інноваційних проектів у сільському господарстві.

5.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(курс лекцій)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління інноваціями – 16 год	
1.1	Сутність понять управління інноваціями (4 год) 1. Поняття новація, нововведення та інновація, інноваційний процес та інноваційна діяльність 2. Класифікація та кодування інновацій. 3. Етапи інноваційного процесу. 4. Життєвий цикл інновацій. Етапи життєвого циклу інновацій 5. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.
1.2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління (4 год) 1. Поняття і зміст управління інноваціями. 2. Мета і завдання управління інноваціями. 3. Предмет і принципи управління інноваціями. 4. Функції управління інноваціями. 5. Менеджери в інноваційній сфері. 6. Сфера інноваційної діяльності. 7. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності
1.3	Державна підтримка інноваційних процесів (4 год) 1. Сутність і завдання державної інноваційної політики 2. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності 3. Система державного регулювання інноваційної діяльності 4. Моделі інноваційного розвитку в закордонних країнах
1.4	Організаційні форми інноваційної діяльності (4 год) 1. Загальна характеристика організаційних структур інноваційної діяльності. Сутність наукової діяльності. 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Форми малого інноваційного підприємництва. Сутність бізнес-інкубаторів. 4. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва. 5. Міжнародна науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
Змістовий модуль 2. Управління інноваційною діяльністю організації в аграрній сфері-14 год	

2.1	Управління інноваційним розвитком організації в аграрній сфері (4 год) 1. Макроекономічні фактори управління інноваційним розвитком 2. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегії нововведень 3. Процес розробки інноваційної стратегії розвитку підприємства. 4. Планування інноваційної діяльності 5. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності
2.2	Управління інноваційним проектом в аграрній сфері (4 год) 1. Суть і учасники інноваційних проектів. 2. Зміст інноваційних проектів. 3. Класифікація інноваційних проектів. 4. Принципи управління інноваційними проектами 5. Процес формування і реалізації інноваційного проекту 6. Особливості оцінки й відбору інноваційних проектів
2.3	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації в аграрній сфері (4 год) 1. Тенденція розвитку науково-технічного прогресу і його взаємодія з природним і соціальним середовищем. 2. Сутність проблеми оцінки ефективності інновацій. 3. Види ефективності (ефектів). 4. Методи оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності.
2.4	Управління інноваційним проектом в умовах невизначеності (2 год) 1. Поняття невизначеності інноваційних процесів 2. Класифікація ризиків інноваційної діяльності 3. Характеристика інноваційних проектів в умовах невизначеності. 4. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління інноваціями – 4 год	
1.1	Сутність понять управління інноваціями (2 год) 1. Поняття новація, нововведення та інновація, інноваційний процес та інноваційна діяльність 2. Класифікація та кодування інновацій. 3. Етапи інноваційного процесу. 4. Життєвий цикл інновацій. Етапи життєвого циклу інновацій 5. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.
1.2	Організаційні форми інноваційної діяльності (2 год) 1. Загальна характеристика організаційних структур інноваційної діяльності. Сутність наукової діяльності. 2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. 3. Форми малого інноваційного підприємництва. Сутність бізнес-інкубаторів. 4. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва. 5. Міжнародна науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
Змістовий модуль 2. Управління інноваційною діяльністю організації в аграрній сфері-4 год	

2.1	Управління інноваційним проектом в аграрній сфері (2 год) 1. Суть і учасники інноваційних проектів. 2. Зміст інноваційних проектів. 3.Класифікація інноваційних проектів. 4.Принципи управління інноваційними проектами 5.Процес формування і реалізації інноваційного проекту 6. Особливості оцінки й відбору інноваційних проектів
	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації в аграрній сфері (2 год) 1. Тенденція розвитку науково-технічного прогресу і його взаємодія з природним і соціальним середовищем. 2. Сутність проблеми оцінки ефективності інновацій. 3. Види ефективності (ефектів). 4. Методи оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності.

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність понять управління інноваціями	2	2
2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	4	-
3.	Державна підтримка інноваційних процесів	4	-
4.	Організаційні форми інноваційної діяльності	4	-
5.	Управління інноваційним розвитком організації	4	
6.	Управління інноваційним проектом	4	2
7.	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	4	2
8.	Управління інноваційним проектом в умовах невизначеності	2	-
	РАЗОМ	28	6

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Питання (тема)	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність понять управління інноваціями	6	12
2	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	8	14
3	Державна підтримка інноваційних процесів	8	12
4	Організаційні форми інноваційної діяльності	8	14
5	Управління інноваційним розвитком організації	8	12
6	Управління інноваційним проектом	8	14
7	Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	8	14
8	Управління інноваційним проектом в умовах невизначеності	8	14
	РАЗОМ	62	106

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання передбачає підготовку реферату за однією з актуальних проблем управління інноваціями. Метою індивідуального науково-дослідного завдання є оволодіння теоретичними знаннями з питань управління інноваціями та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні інноваціями.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 10-15 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково- методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література з управління інноваціями. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Тематика рефератів

1. Й. Шумпетер – основоположник інноваційної теорії.
2. Досвід інноваційного менеджменту в США та Японії.
3. Досвід управління інноваціями в країнах Європейського Союзу.
4. Інноваційна діяльність в Південно-східній Азії.
5. Авторське право: сучасність та проблеми.
6. Інноваційні фонди та венчурне підприємництво.
7. Комерціалізація нововведень та інноваційний продукт.
8. Використання засобів маркетингу в інноваційному менеджменті.
9. Становлення та розвиток венчурного підприємництва в країнах Заходу.
10. Управління інноваційними процесами в аграрних підприємствах.
11. Впровадження біотехнологій у сільському господарстві: проблеми та переваги.
12. Органічне землеробство як інноваційний напрям агробізнесу: перспективи та виклики сучасності.
13. Використання цифрових платформ та ІТ-технологій для підтримки аграрного бізнесу під час воєнного стану.

14. Особливості державної інноваційної політики в Україні.
15. Енергоефективні та екологічні інновації в аграрній сфері.
16. Управління інноваціями в агрохолдингах: український та зарубіжний досвід.
17. Вплив війни на ефективність аграрних інновацій: проблеми логістики, зруйнованої інфраструктури, замінованих земель, зниження доступу до ринків збуту.
18. Розвиток агротуризму як інноваційного напрямку диверсифікації доходів сільськогосподарських підприємств.
19. Досвід функціонування науково-технологічних парків в країнах Європи.
20. Особливості технологічних парків Японії та Китаю.
21. Інноваційні технології в рослинництві: управління впровадженням та ефективність.
22. Інновації у тваринництві: сучасні тенденції та перспективи розвитку.
23. Сучасні IT-рішення в агробізнесі: GPS-навігація, дрони, «розумне» зрошення.
24. Сутність правового регулювання інноваційної діяльності.
25. Основні світові тенденції розвитку освіти і науки.
26. Використання державних і міжнародних грантів для підтримки інноваційної діяльності аграрних підприємств у воєнний час.
27. Інноваційна діяльність в Україні як чинник євроінтеграції.
28. Розвиток «зеленої економіки» як стратегічний напрям інновацій в аграрній сфері.
29. Використання big data та штучного інтелекту для управління врожайністю.
30. Перспективи післявоєнного відновлення та адаптації інноваційних проектів у сільському господарстві.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських і практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі реферату.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам набути теоретичні знання з проблем впровадження інновацій у практику підприємств, розуміння сутності основних категорій і понять, оцінки ефективності управління інноваціями;
- участі у семінарських і практичних заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань та передбачає розгляд ситуацій з управління інноваціями на підприємствах;
- отримання консультації. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента;

- виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, законів України, указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України з питань законодавчого регулювання інноваційної діяльності.
- проведення підсумкового контрольного випробування.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; дискусії з проблемних питань, робота в командах, презентації.
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	виконання практичних робіт, вправ; реферативні виступи, презентації; навчальна дискусія; case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень
ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; дискусії з проблемних питань, робота в командах, презентації.
ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	реферативні виступи, презентації; навчальна дискусія, case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій.
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	робота з інформаційними ресурсами з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами; презентації; реферативні виступи; метод «мозкового штурму»
ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.	метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; онлайн-тестування та інтерактивні завдання (Mentimeter, Kahoot, онлайн-дошка Whiteboard ZOOM); евристичний метод - організація активного пошуку розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом викладача; реферативні виступи, презентації.
ПРН 18. Демонструвати навички аналізу результативності функціонування	Лекції, виконання практичних робіт, вправ; ситуаційні завдання, реферативні виступи;

системи управління підприємства, обґрунтування напрямів його перспективного розвитку з урахуванням галузевих особливостей.	презентації; case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій;
ПРН 19. Демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику	case study – опис конкретних ситуацій та проблем, що виникають при прийнятті рішень; метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій; евристичний метод - організація активного пошуку розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом викладача; робота в командах, презентації.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Управління інноваціями» здійснюється у формі *поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів*, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Поточний контроль (ПК) з освітнього компонента «Управління інноваціями» здійснюється під час аудиторних або дистанційних занять та охоплює питання програми курсу, які винесено на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу. Поточний контроль передбачає використання таких форм як: усне опитування; виконання практичних завдань; доповіді, презентації, реферати; експрес-тестування (табл.2).

Модульний контроль (МК) з освітнього компонента «Управління інноваціями» здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного з двох змістових модулів у формі контрольної роботи, яка складається з теоретичної і практичної частини. Теоретична частина передбачає складання тестів на платформі MOODLE. Практична частина – рішення задачі. Загальна кількість балів за модульну контрольну роботу може сягати 45.

За результатами *поточного і модульного контролю* виводиться бал за змістовний модуль (Бзм) як сума балів поточного і модульного контролів:

$$\text{Бзм} = \text{ПК} + \text{МК}.$$

Таблиця 2

Нарахування балів за темами освітнього компоненту під час поточного контролю*

Тема	Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації	Експрес тести, інтерактиви	Всього за тему
ПК за змістовний модуль 1 - 45					
Тема 1	4	4	2	1	11
Тема 2	4	4	2	1	11
Тема 3	4	4	2	1	11

Тема 4	4	4	3	1	12
ПК за змістовний модуль 2 - 45					
Тема 5	4	4	2	1	11
Тема 6	4	4	2	1	11
Тема 7	4	4	2	1	11
Тема 8	4	4	3	1	12

**Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей освітнього компоненту та рівня складності завдань.*

Критерії оцінювання поточного і модульних контролів представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання поточного і модульного контролів

Поточний контроль				Модульний контроль (модульна контрольна робота)	Відповідність за 100 б. шкалою	Критерії оцінювання
Усні від повіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації	Експрес тести, інтерактиви			
4	4	3 (2)	1	41-45	90-100	Демонструє <i>високий</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
3	3	2 (1,5)	0,75	35-40	74-89	Демонструє <i>достатній</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2	2	1	0,5	25-34	60-73	Демонструє <i>задовільний</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-1	0-1	0-0,5	0-0,25	0-24	1-59	Демонструє <i>низький</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

*Підсумковий контроль з освітнього компонента «Управління інноваціями» проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка знань здійснюється за **накопичувальною системою** та розраховується як середньоарифметична сума балів, отриманих за змістові модулі (табл. 4), а також відвідування занять та за додаткові види робіт з компоненту (табл. 5).*

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бали за змістовні модулі – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт до 5 балів.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента «Управління інноваціями»

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)								Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочуваль ний (всього -0- 5)	Сума
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль (ПК1) – 45				Змістовний модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль (ПК2) – 45				0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
11	11	11	12	11	11	11	12			
Модульний контроль (МК 1) – 45				Модульний контроль (МК2) –45						
Разом за змістовний модуль 1 – ЗМ1= ПК1 + МК1				Разом за змістовний модуль 2 – ЗМ2= ПК2 + МК2						
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) / 2										

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

*Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей дисципліни та рівня складності завдань.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання згідно графіку затвердженого кафедрою менеджменту.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 7.

Участь здобувачів вищої освіти у заходах неформальної освіти, що відповідають тематиці освітнього компонента «Управління інноваціями» (короткотривалі онлайн-курси, вебінари, майстер-класи, конференції, круглі столи, тренінги або інші освітні заходи), спрямовані на розширення знань у сфері організації, управління та розвитку інноваційної діяльності оцінюється у межах визначеної кількості балів за відповідною темою.

Результат виконання завдання – звіт та/або сертифікат учасника, що підтверджує отримані знання та компетентності. Здобувач освіти представляє результати участі у заході під час практичного чи індивідуального заняття.

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання складається з підготовки презентації за однією з актуальних тем формування тем з управління інноваційною діяльністю, зокрема в аграрній сфері та в умовах війни. Індивідуальне завдання оцінюється за 100 бальною шкалою (табл. 6).

Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумковий контроль у формі екзамену проводиться в період екзаменаційної сесії. Екзамен проводиться у формі складання тестів на платформі MOODLE. Здобувачу надається 50 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 2 бали. Результати оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 7).

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженого наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма освітнього компонента «Управління інноваціями» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». 22 с.

2. Силабус освітнього компонента.

3. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи здобувачі вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / Розробила: кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Мацієвич Т.О., кандидат економічних наук, доцент Найда І.С. Одеса: ОДАУ, 2023. 37 с.

4. Презентації лекцій на сторінці освітнього компонента в системі Moodle.

5. Завдання для практичних занять з освітнього компонента «Управління інноваціями» системі Moodle.

6. Тестові завдання з освітнього компонента «Управління інноваціями».

7. Програмне забезпечення: MS Excel, MS PowerPoint, Moodle, Canva, MySQL.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.

2. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навч. посібник у схемах і таблицях. Вид. 2- ге, доп. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.

3. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід: монографія / за заг. ред. канд. екон. наук, доц. Л. С. Захаркіної. Суми: Сумський державний університет, 2019. 200 с.

4. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2022. 280 с

5. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.]; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.

Додаткова

1. Бойко Л., Бойко В. Сучасний стан агробізнесу в Україні та його ревіталізація у післявоєнний період. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 16. С. 55–61.

2. Буняк Н.М. Інноваційний менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський нац. ун-т імені Лесі Українки, 2022. 132 с.

3. Завербний, А., Ноджак, Л., & Міщанчук, С. Інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку економіки України за євроінтеграційних умов. 2021. *Економіка та суспільство*. (33). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/866/> 831

4. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2023. 702 с.

5. Котвицький А.Ю., Анохін Д.О. Управління інноваційними проектами в аграрному секторі в умовах глобалізації. *Економіка та управління*. 2024. Вип. 3. С. 48-53.

6. Найда А.В., Найда І.С., Мірзоев Натиг Сархад огли Впровадження цифрової валюти центрального банку (CBDC) у платіжну систему країни: перспективи та загрози. Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: Збірник матеріалів II Міжнародної наукової-практичної конференції, 06 листопада 2024 року. Одеса, ОДАУ. 2024. 394 с.

7. Найда А.В., Крюкова І.О., Найда І.С., Гнатьєва Т.М. Цифрова модернізація сільського господарства України: використання AI-агентів для ефективного управління, обліку, оподаткування та звітності. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Том 2, № 2. С. 105-114.

8. Пермінова С.О., Лазоренко Т.В. Інноваційний менеджмент: конспект лекцій. Київ, КПК ім. І. Сікорського, 2021. 125 с.

9. Петруха Н.М., Каращенко В.С. Управління розвитком аграрної галузі в контексті сучасних економічних тенденцій. *Академічні візії*. 2024. Вип. 31. С. 1-12.

10. Прокопишин О., Полегенька М., Жидовська Н. Інноваційні стратегії розвитку агробізнесу України в післявоєнний період. URL: <https://surl.lu/tczhuc>

11. Сталий розвиток старопромислових регіонів України: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. Омеляненка В. А. Суми: Територія, 2021. 298 с.

12. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. URL: http://www.reform.org.ua/proj_edu_strategy_2021-2031.pdf

13. Сус Т., Судук Н., Ємець О., Мовчун С., Цюпа О. Інноваційний розвиток аграрного сектора: моделі фінансування та оцінка впливу фінансування на регіональному рівні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Вип. 2(49). С. 181-193.

14. Сучасні тренди економічного розвитку: Досвід ЄС та практика України: підручник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2021. 432 с.

15. Юринець З. В., Гнилянська Л.Й., Юринець Р.В. Управління інноваційним розвитком: навч. посібн. Львів: СПОЛІОМ, 2021. 132 с.

16. Alekseieva, K.A., Kovtun, O.A., Ostapchuk, A.D., **Reznik, N.P.**, Gomeniuk, M.O., Zgalat-Lozynska, L.O. (2024). Digitalization of Agrarian Enterprises Management in the Frames of Renovation After the War in Ukraine. In: Khoury, R.E., Nasrallah, N. (eds) Intelligent Systems, Business, and Innovation Research. Studies in Systems, Decision and Control, vol 489. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-36895-0_23.

17. Bizotto B. L. S., Camrgo M. E., Singh S. K. & Reznik N. Інтеграція екологічного регулювання та зелених технологічних інновацій: шляхи до сталого розвитку. *Сучасний науковий журнал*. 2024. №6(4). С. 59-64. <https://doi.org/10.36994/2786-9008-2024-6-7>.

18. Chernyshev, D., Ryzhakova, G., Honcharenko, T., Petrenko, H., Chupryna, I., **Reznik, N.** (2023). Digital Administration of the Project Based on the Concept of Smart Construction. In: Alareeni, B., Hamdan, A. (eds) Explore Business, Technology Opportunities and Challenges After the Covid-19 Pandemic. ICBT 2022. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 495. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-08954-1_114.

19. Gonchar O.I., Svistunov O.S., Trotsykovsky T.S. Modernization as a factor of innovative development of the enterprise. *Economic journal Odessa polytechnic university*. 2020. №3(13). P. 100-104.

20. **Reznik, N.**, & Zahorodnia, A. (2022). Impact of digitalization on society's innovative environment. *Economics and Business Management*, 13(1), 45-55. [https://doi.org/10.31548/bioeconomy13\(1\).2022.39-48](https://doi.org/10.31548/bioeconomy13(1).2022.39-48).

21. **Reznik, N.**, Gudz, I., Kosmidailo, I., Stoika, V., Hrechko, O., Khamaidula, D. (2025). Strategic Management of Innovative Development of Enterprises in the Context of Digitalization of the Economy. In: Alareeni, B., Hamdan, A. (eds) Digital Disruption and Business Innovation: Navigating the New Technological Era. ICBT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1573. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-032-00444-4_52.

22. Sakovska, O., Kozhukhivska, R., **Reznik, N.**, Chuchmii, I., Naherniuk, D., Tereshchuk, N. (2025). The Role of Innovative Technologies in Improving the Management of Consumer Behavior in the Hotel and Restaurant Business. In: Alareeni, B., Hamdan, A. (eds) Digital Disruption and Business Innovation: Navigating the New Technological Era. ICBT 2024. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1573. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-032-00444-4_22.

23. Xiaoping Cui, Alina Brychko Innovation management of the enterprise in the context of sustainable development. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том 5 (52). P. 208-221.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Електронний каталог бібліотеки ОДАУ. <http://lib.osau.edu.ua:8080/>
4. Інституційний репозитарій ОДАУ. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/>
5. Інтернет-портал для управлінців. URL: www.management.com.ua
6. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
8. Освітнє середовище на платформі MOODLE. URL: <https://moodle.osau.edu.ua/>
9. Офіційний сайт Центри підтримки технологій та інновацій (TISCs). URL: <https://tisc.nipo.gov.ua/>
10. Редактор презентацій. URL: www.canva.com
11. Сервер для роботи з базами даних. URL: <https://www.mysql.com/>
12. Українська електронна бібліотека. URL: <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>